

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Burdur ilinde giderek genişleyen madencilik faaliyetlerinin; orman alanları, tarım ve hayvancılık, su kaynakları, doğal yaşam, insan sağlığı ve kırsal yerleşimler üzerindeki mevcut ve kümülatif etkilerinin belirlenmesi; faaliyeti sona eren maden sahalarının rehabilitasyon durumunun ortaya çıkarılması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

İzzet AKBULUT

Burdur Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Burdur; mermer başta olmak üzere krom, kalker ve farklı maden kaynaklarının yoğun olarak bulunduğu, madencilik sektörünün üretim, ihracat ve istihdam açısından önemli bir ekonomik faaliyet oluşturduğu illerimizden biridir. Burdur Valiliğinin yayımladığı verilere göre ilde yaklaşık 40 milyon ton mermer rezervi bulunmakta ve yıllık yaklaşık 3 milyon 200 bin ton mermer üretimi gerçekleştirilmektedir. Aynı kaynaktan 265 mermer ocağı ile 124 fabrika ve atölyeden oluşan 389 işletmeden ve sektörde 9 binin üzerinde istihdamdan söz edilmektedir.

Madencilik sektörünün Burdur ekonomisine sağladığı katkı göz ardı edilemez. Ancak madencilik faaliyetlerinin ulaştığı yoğunluk, yeni ocak talepleri ve mevcut işletmelerdeki kapasite artışları; orman varlığı, tarım arazileri, meralar, yer altı ve yer üstü su kaynakları, biyolojik çeşitlilik ve yerleşim alanları üzerindeki toplam baskının artık münferit projeler üzerinden değil, il bütününde ele alınmasını zorunlu hâle getirmektedir. Karamanlı'da 1995-2020 dönemini inceleyen akademik bir uzaktan algılama çalışmasında mermer ocağı alanlarının 148,41 hektardan 1.577,52 hektara çıktığı ve çalışma alanındaki mermer ocağı yüzeyinin yaklaşık yüzde 891 arttığı tespit edilmiştir. Aynı araştırmada orman ve yarı doğal alanlardaki azalmaya da dikkat çekilmiştir.

Bu baskının günümüzde de devam ettiğini gösteren gelişmeler bulunmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 2026 yılı duyurularında; Karamanlı'da mermer ocağı ve alansal kapasite artışı, Bucak-Kızılkaya'da kalker ocakları ve kırma-eleme tesisi kapasite artışı, Burdur Merkez'de tras ocağı ve Tefenni-Ece'de krom ocağı kapasite artışı ile konsantre, kırma-eleme ve maden atık depolama tesisi gibi çok sayıda proje ÇED süreçlerine konu olmuştur.

Özellikle Tefenni ilçesi Ece Mahallesi'ndeki krom ocağı için 2026 yılında yürütülen kapasite artışı süreci, madencilik faaliyetlerinin gelecekte ulaşabileceği boyut bakımından dikkat çekicidir. Kamuoyuna yansıyan nihai proje bilgilerine göre maden sahasının yaklaşık 635 hektardan 721 hektara çıkarılması, proje sahasında 132 bin 358 ağaç bulunması ve işletme süresince yaklaşık 24,9 milyon metreküp pasa oluşması öngörülmektedir. Şirket ise faaliyet sonrasında rehabilitasyon kapsamında en az 661 bin 790 ağaç dikmeyi taahhüt etmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü de söz konusu krom ocağı kapasite artışı, konsantre tesisi, kırma-eleme tesisi ve maden atık depolama tesisine ilişkin nihai ÇED raporunun Temmuz 2026'da halkın görüşüne açıldığını duyurmuştur.

Burdur'daki sorun yalnızca yeni açılacak maden sahalarından ibaret değildir. Yıllardır işletilen veya faaliyeti sona eren sahalarda rehabilitasyonun hangi ölçüde gerçekleştirildiği, pasa ve hafriyat alanlarının durumu, bozulan topografyanın nasıl onarıldığı, ağaçlandırmanın başarı oranı ve işletme sonrası çevresel yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği konusunda il genelini kapsayan şeffaf ve bütüncül bir envantere ihtiyaç bulunmaktadır. Madencilik faaliyetlerinin birbirinden bağımsız ÇED dosyaları üzerinden değerlendirilmesi, aynı havzada bulunan çok sayıda işletmenin su kaynakları, hava kalitesi, tarım, mera ve ekosistem üzerinde oluşturduğu kümülatif etkinin gözden kaçmasına yol açabilmektedir.

Yargı kararlarında da madencilik faaliyetlerinin yalnızca işletme sahası sınırları içinde değerlendirilemeyeceğine ilişkin önemli tespitler bulunmaktadır. Danıştayın yakın tarihli bir kararında bir maden sahasının genişletilmesine ilişkin değerlendirmede; yoğun tozun çevredeki orman alanlarına etkisi, orman bütünlüğünün parçalanması, yaban hayatının zarar görmesi ve yeni alanların madencilğe açılması

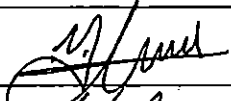
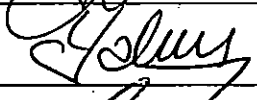
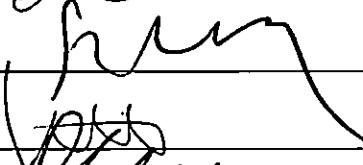
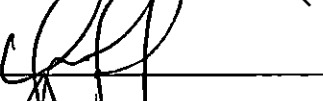
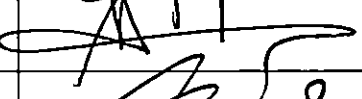
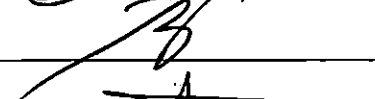
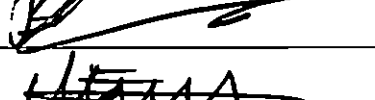
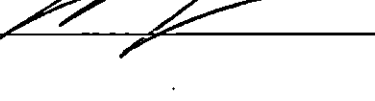
ile mevcut faaliyetin sürdürülmesi arasındaki fark üzerinde durulmuş; orman alanı aleyhine gerçekleştirilecek alan artışına ilişkin çevresel etkiler kararın gerekçesinde değerlendirilmiştir.

Burdur aynı zamanda tarım ve hayvancılığın yoğun olduğu, su kaynakları üzerindeki baskının giderek önem kazandığı bir ildir. Bu nedenle maden ocaklarının kullandığı su miktarlarının, yer altı su seviyelerine etkisinin, ocak ve nakliye yollarından kaynaklanan tozun tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin, patlatmaların yerleşim alanları ve su kaynakları açısından sonuçlarının bilimsel olarak izlenmesi gerekmektedir. Özellikle Karamanlı, Yeşilova, Tefenni, Kemer, Bucak ve Burdur Merkez başta olmak üzere madencilğin yoğunlaştığı bölgelerde tek tek işletmeler yerine havza ve bölge ölçeğinde çevresel taşıma kapasitesinin belirlenmesi önem taşımaktadır.

Madencilik faaliyetleri ile ekonomik kalkınma arasında kurulacak denge, doğal kaynakların geri dönülemez biçimde kaybedilmesine yol açmamalıdır. Yer altındaki ekonomik değerin çıkarılması kadar; toprağın, suyun, ormanın, tarımsal üretimin ve yörede yaşayan vatandaşların sağlıklı çevrede yaşama hakkının korunması da kamunun sorumluluğundadır. Bu nedenle Burdur'daki faal, gayri faal ve terk edilmiş bütün maden sahalarının güncel envanterinin çıkarılması; ruhsat ve ÇED süreçlerinin incelenmesi; rehabilitasyon yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediğinin belirlenmesi; su kullanımı, toz, patlatma, pasa depolama ve nakliye faaliyetlerinin etkilerinin araştırılması; tarım, hayvancılık, orman ve insan sağlığı üzerindeki kümülatif etkinin ortaya konulması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Burdur'da madencilik faaliyetlerinin ekonomik katkılarının korunmasıyla birlikte çevresel ve toplumsal maliyetlerinin bilimsel veriler ışığında ortaya çıkarılması, mevcut denetim ve rehabilitasyon mekanizmalarının yeterliliğinin incelenmesi, yeni maden ve kapasite artışı projelerinde bölgesel taşıma kapasitesini esas alan bir yaklaşım geliştirilmesi ve gelecek kuşakların doğal varlıklarının korunmasına yönelik gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

84 Sayılı Mec. Aras,

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Ali GÖKÇEL	İstanbul	Ali Gökcel
Sibel SÜCMEZ	Trobron	S. SÜCMEZ
Hayran ÖZTÜRK	Bursa	
Hikmet Yalın HALICI	İSPOH	
Şeref ARPAÇI	Denizli	Ş.A.
Bilal BİLİCİ	Adana	Bilal Bilici
Av. Dr. M. Kemal TANKILIÇ	Diyadin	
112 AS KARASU	Sivas Mv	
Enim Karahoz	Aydin Mv.	
Orhan SENER	Adana Mv	
Ayhan BARUT	Adana	
Cemal ENGİNGÜR	İstanbul	
Hüür Bayraktutan	Artvin Mv	
Öğür Karabekir	İst Mv	
Turan Taşkın ÖZER	İstanbul	
Seleyman ZILKİ	Aydin	
Mustafa ERDEM	Antalya	
Mehmet TAHTAŞIZ	Çorum Mv.	
Deniz YAVUZYILMAZ	Zonguldak Mv.	